

Creatieve programma's
in zorg en welzijn

Ervaringen met de Verhalencirkel

Geef een draai aan je leven voor een goed gesprek

Op de inspiratiedag van Relief over het werken met levensverhalen 'Het verhaal gaat dóór...!' van Reliëf, heeft Bureau Kwiek met veel plezier de verhalencirkel gepresenteerd.

De Verhalencirkel is een speels hulpmiddel waarmee je in gesprek kunt gaan over levensvragen. In een 1 op 1 gesprek of in een groep. Met iemand die je al langer kent of met iemand die je juist beter wilt leren kennen.

De Verhalencirkel is uitgetest in de praktijk. In meer dan 10 Twentse zorgorganisaties aangesloten bij het Netwerk Palliatieve Zorg Midden en Noord-West Twente en enkele Utrechtse organisaties.

Geestelijk verzorgers, coördinatoren, maatschappelijk werkers, psychologen, verzorgenden en vrijwilligers zijn met behulp van de Verhalencirkel in het ziekenhuis, verpleeghuis, het hospice en in de thuissituatie met ouderen en cliënten met uiteenlopende zorgklachten in gesprek gegaan. Inmiddels wordt de Verhalencirkel ook gebruikt in de GGZ, in kerken (generatiegesprekken), maatschappelijk werk, in buurten en in gesprek met familieleden van (ernstig) zieke mensen

De ervaringen zijn positief! Professionals en vrijwilligers vinden het een speels en gebruiksvriendelijk hulpmiddel dat hen helpt het gesprek te openen. De verhalencirkel verlaagt door zijn uitstraling, en speelsheid met een kwinkslag de drempel voor een inhoudelijk gesprek, zowel voor de professionals en de vrijwilligers als voor de cliënt zelf.

Bijzondere en ontroerende gesprekken

De verhalencirkel levert bijzondere en ontroerende gesprekken op. Ook bij mensen die men al goed denkt te kennen. Met behulp van de verhalencirkel worden er andere gesprekken gevoerd dan normaal gesproken.

"Ik heb hele leuke en bijzondere gesprekken gehad. Met behulp van de Verhalencirkel gaat het echt een laag dieper, ook bij mensen die ik al goed dacht te kennen." (geestelijk verzorger)

"Heel bijzonder vond ik mijn gesprek met een meneer met Parkinson. Deze meneer zegt normaal gesproken niet zoveel. Met de Verhalencirkel hebben we een heel bijzonder moment samen gedeeld" (geestelijk verzorger)

Waardering van cliënten

Uit de evaluaties blijkt dat de cliënten de Verhalencirkel zeer waarderen. Vooraf voelden sommige 'testers' wat gene, ingegeven door de angst cliënten te overvragen of te overvallen. In de praktijk werden de testers regelmatig door cliënten verzocht om een 2e bezoekje met de Verhalencirkel of

gaven cliënten zelf aan graag eens een gesprek met de Verhalencirkel te willen voeren. De uitstraling en het speelse karakter spreekt aan. De gesprekken die met de verhalencirkel worden gevoerd worden zeer op prijs gesteld. Met name de combinatie van luchtigheid en ruimte voor serieuze zaken. Men wordt gezien als mens, niet als cliënt.

“Het bord spreekt aan, hele mooie kleuren. De cliënten vinden het interessant en reageren direct op wat zij zien”. (activiteitenbegeleidster)

“Kankerpatiënten hebben baat bij luchtige zaken, zij willen vaak juist NIET over de ziekte praten. De verhalencirkel opent de mogelijkheid om te praten over wie jij bent als persoon en niet zozeer over jij als zieke of patiënt.” (Palliatief verpleegkundige)

“De cliënt wordt gezien als mens, deze krijgt even de volle aandachten en gaat op de praatstoel zitten.” (Verzorgende)

“Een van de cliënten waarvan ik dacht daar hebben we al hele goede gesprekken mee, werd geprikkeld door de verhalen van de ander en wilde ook.” (coördinator hospice)

“De verhalencirkel roept door hoe deze eruit ziet meteen reacties op. De verhalencirkel is een sterke visuele prikkel. Mensen vinden de kleuren mooi en zeggen dat hij er prachtig uitziet. Een mooi ding!” (verzorgende IG)

De verhalencirkel biedt ondersteuning bij een goed gesprek

De Verhalencirkel is ontwikkeld om het gesprek over levensvragen op gang te brengen en medewerkers en vrijwilligers te ondersteunen en te stimuleren in gesprek te gaan over zaken die belangrijk zijn in het leven van de cliënt. Uit de reacties blijkt dat de verhalencirkel daar inderdaad aan bijdraagt. Zowel door hoe de Verhalencirkel er uit ziet als de combinatie van speelsheid en ruimte voor diepgang.

“De verhalencirkel moet je echt zien als een instrument om eens op een andere manier in gesprek te zijn met elkaar.” (Coördinator hospice)

“Ook al heb je de verhalencirkel niet nodig en gaat het voeren van een gesprek je gemakkelijk af dan biedt de verhalencirkel toch nieuwe onderwerpen. “ (Geestelijk verzorger)

‘Door de cirkel kreeg je een heel ander gesprek dan dat je normaal zou voeren. Het is hierbij wel belangrijk om door te vragen. Het is een handig hulpmiddel om moeilijke onderwerpen bespreekbaar te maken.’ (Verzorgende)

Vrijwilligers

Ook voor vrijwilligers biedt de Verhalencirkel ondersteuning een ingang bij het gesprek over levensvragen.

“Door de verhalencirkel leer je ook beter hoe je in gesprek kunt gaan. De verhalencirkel is ook voor degene die hem gebruikt een oefening in gesprekstechniek. Met de verhalencirkel leer je dat je altijd moet blijven aftasten, dat je goed moet luisteren en kunt doorvragen. “ (Vrijwilligster Hospice)

“Erg leuk, ze gaven aan dat ze nog wel een keer de verhalencirkel wilden gebruiken.” (Vrijwilligster)

“ We hebben met de Verhalencirkel een prachtig gesprek gevoerd met een jong echtpaar waarvan vele open en spontane verhalen. Hier hebben we als vrijwilligers met zo nu en dan een verhaal van ons zelf aan meegedaan. De Verhalencirkel heeft hun onderlinge communicatie zeker positief beïnvloed, in deze voor hun zeer moeilijke tijd. (vrijwilliger thuiszorg)

“Leert je in gesprek te komen “ (Vrijwilliger)

Diverse manieren

Er zijn verschillende manieren om de Verhalencirkel te gebruiken. De ‘testers’ ontwikkelden steeds meer een eigen manier. 1 op 1, met een echtpaar of familielid, of als hulpmiddel in een gespreksgroep.

Bekijk de cirkels

"Het ziet er heel aantrekkelijk uit, ik heb het gewoon neergelegd en de gesprekken volgden vanzelf. Ik ben ook blij dat er vrolijke vragen tussen zitten. De vraag wat is het stoutste wat u ooit heeft gedaan, breekt direct het ijs..., maakt het makkelijk om de volgende vraag te stellen". (medisch maatschappelijk werk)

Draai aan de cirkels, ontdek wat er te voorschijn komt.

“Het is verrassend welke aanknopingspunten de verhalencirkel biedt om met elkaar in gesprek te raken. Het element WATER werd gekozen. In eerste instantie door de actuele ramp in de Filipijnen, dit riep bij diegene herinneringen op aan de watersnoodramp van 1953. Zonder de verhalencirkel en de keuze voor de elementencirkel waren we denk ik niet zo snel op dit gespreksonderwerp gekomen. “ (Verpleegkundige)

Een aantal medewerkers hebben de verhalencirkel gebruikt in het gesprek met cliënt en partner. Dit leverde verrassende ervaringen op.

“Verrassende ervaringen, de echtgenoten horen dingen van elkaar die ze niet wisten of niet van elkaar kenden. De verhalencirkel is een manier om het gesprek tussen echtgenoten weer op gang te brengen. “

Of als ‘opwarmer voor een groepsgesprek.

‘Ik heb de Verhalencirkel ingezet als start van een groepsbijeenkomst, heel bruikbaar om het gesprek op gang te brengen en met elkaar ervaringen en verhalen te delen.’

Meerdere doelgroepen

De Verhalencirkel is geschikt voor meerdere doelgroepen. In de pilots zijn zeer diverse doelgroepen betrokken. Belangrijk is ook om te signaleren dat de Verhalencirkel niet voor iedere doelgroep geschikt is. Daarvoor moeten mogelijk een aantal aanpassingen plaatsvinden of een geschikte introductie zoals bijvoorbeeld voor mensen met dementie. Na de pilots stellen we vast dat de

Verhalencirkel in ieder geval zeer geschikt is om in gesprek te gaan met (ernstig) zieke mensen, chronisch zieke ouderen en mantelzorgers en jong volwassenen.

Praktische informatie

U kunt de verhalencirkel bestellen via info@bureaukwiek.nl

Voor meer informatie over het gebruik van de Verhalencirkel verwijzen u naar de digitale handleiding, te downloaden via onze website www.bureaukwiek.nl

Wij zijn benieuwd naar uw feedback en willen graag uw ervaringen delen met anderen via Twitter, #Verhalencirkel en onze website.

Workshop Aan de slag met de Verhalencirkel

Behoeft u extra ondersteuning bij de introductie en het gebruik van de Verhalencirkel? Bureau Kwiek verzorgt de korte inspirerende workshop 'Aan de slag met de Verhalencirkel'. In deze workshops maakt u kennis met diverse gespreksopeners en oefent u het gebruik van de Verhalencirkel. Op locatie of op ons atelier in Zeist. Mail Patricia@bureaukwiek.nl voor meer informatie.

Bureau Kwiek en Netwerk Palliatieve zorg Midden- en Noordwest Twente

De Verhalencirkel is ontwikkeld door Netwerk Palliatieve Zorg Midden- en Noordwest Twente, in samenwerking met Bureau Kwiek. Met financiële ondersteuning van het SkanFonds en het Vredenhof Donatiefonds Onze speciale dank gaat uit naar de leden van de projectgroep die hebben meegedacht en de Verhalencirkel hebben uitgetest in de praktijk. Voor de productie van de Verhalencirkel ontvingen wij een financiële bijdrage van Vredenhof Donatiefonds.